

TOTBİD DERGİSİ

TÜRK ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ BİRLİĞİ DERNEĞİ DERGİSİ

Yılda 4–6 kez yayımlanır / Published 4–6 times a year

Cilt (Volume) 19 • Sayı (Number) 1 • Ocak (January) 2020

Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği'nin yayın organıdır.
The Official Journal of the Turkish Society of Orthopaedics and Traumatology

Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği adına / *on behalf of the Turkish Society of Orthopaedics and Traumatology*
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü / *Ownership and Accountability for Contents*
Halit Pınar

Editör / *Editor*
İrfan Esenkaya

Yardımcı Editörler / Associate Editors

Nurzat Elmalı
Ertuğrul Akşahin
Olca Güler
Ali Turgut

Teknik Kurul / Technical Board

Bahadır Gökçen
Burak Özturan
Tayfun Bacaksız
Serkan Erkuş

Yayın Kurulu / Editorial Board

Halit Pınar
İrfan Öztürk
İrfan Esenkaya
Cem Nuri Aktekin
Ahmet Özgür Yıldırım
Ahmet Murat Bülbül
Önder Ersan
Volkan Öztuna
Kahraman Öztürk
Aykın Şimşek
Önder Kalenderer
Nurzat Elmalı
Ertuğrul Akşahin
Olca Güler
Ali Turgut

Dergide yayımlanan malzemenin telif hakkı Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği'ne aittir. © 2020 Tüm hakları saklıdır.
Material published in the journal is covered by copyright © 2019 Journal of the Turkish Society of Orthopaedics and Traumatology. All rights reserved.

Yönetim yeri ve adresi / Executive office:

Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği
İkizdere Sok., No: 21/12, Bayraktar Mah.,
06670 Gaziosmanpaşa, Ankara, Türkiye
Tel: +90 312 - 436 11 40
Faks (Fax): +90 312 - 436 27 16
E-posta (e-mail): totbid@totbid.org.tr

Yayın hizmetleri / Publishing services:

BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın Tanıtım Ltd. Şti.
Ziya Gökalp Cd. 30/31, 06420 Kızılay, Ankara
Tel: 0 312 - 431 30 62
Faks (Fax): 0 312 - 431 36 02
E-posta (e-mail): info@bayt.com.tr

Yayın türü / Type of publication:

Sürekli yayın / Periodical

Bu dergideki yazıların dergi standartlarına uygunluğunun kontrolü, dizimi, İngilizce/Türkçe özetlerin ve kaynakların denetimi, derginin yayına hazırlanması BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın Tanıtım Ltd. Şti. tarafından gerçekleştirilmiştir.

YAZARLARA BİLGİ

1. **TOTBİD Dergisi**, Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği'nin yayın organıdır.
2. Dergi, Ortopedi ve Travmatoloji alanında derlemeleri Türkçe yayımlar.
3. Dergi 2–3 ayda bir yayımlanır ve 4–6 sayıda bir cilt tamamlanır.
4. Yazılarda bildirilen görüşler ve sonuçlar yazarlara aittir. Dergide yayımlanan yazıların her türlü sorumluluğu (etik, bilimsel, yasal, vb.) yazarlara aittir. Dergide yayımlanan makaleler TOTBİD'in resmi görüşünü temsil etmez. Yayımlanmak üzere kabul edilen yazıların telif hakları TOTBİD Dergisi'ne aittir.
5. Derlemelerin TOTBİD'in Çekirdek Eğitim Programı ve Eğitim Konseyinin (TOTEK) belirlediği "100 Temel Seminer Konusu" ile ilintili olması tercih nedenidir.
6. **Yazının hazırlanması:** Bu derginin yazım kuralları, *Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals - International Committee of Medical Journal Editors* (<http://www.icmje.org>) ile uyumludur.

Yazı standart Word dosyasında, çift satır aralıklı olarak, kenarlarda en az 2,5 cm boşluk kalacak şekilde yazılmalıdır. Başlık sayfasından itibaren sayfalar numaralandırılmalıdır. Yazının her bölümü yeni bir sayfadan başlamalı ve şu sırayla olmalıdır: başlık sayfası, özet, metin, teşekkür, kaynaklar, tablo ve başlıkları, şekil altyazıları.

Başlık sayfaları: İki başlık sayfası hazırlanması gerekmektedir. İki, a) metnin özlü ve açıklayıcı bir başlığını, b) 35 harfi geçmeyen kısa başlığını, c) tüm yazarların tam isimleri, akademik ve kurumsal ünvanlarını, d) çalışmanın yapıldığı kliniğin veya kurumun adını, e) sorumlu yazarın adresi, telefonu, faks numarası ve e-posta adresini içermelidir. Danışmanlara iletilecek olan diğer başlık sayfası sadece metnin özlü ve açıklayıcı başlığını bulundurmali, yazarlar ve kurumları hakkında bilgi içermemelidir.

Özet: İkinci sayfa Türkçe ve İngilizce olarak 200 kelimeyi aşmamalıdır ve alt başlıksız (bütün) olmalıdır. Özet, çalışmanın amacını ve

içeriğini kapsamalıdır. İngilizce özet başlık içermelidir. Özetlere anahtar sözcükler eklenmelidir.

Metin: Yazılırken literatür gözden geçirilmeli ve konuyla ilgili önemli makalelerin kapsandığından emin olunmalıdır. Yazarların kişisel deneyimlerini orijinal çizim ve resimlerle aktarmaları önemli ve yol göstericidir.

Kaynaklar: Metin içinde geçiş sırasına göre numaralandırılmalıdır. Yayımlanmamış sonuçlar ve kişisel görüşmeler kaynak olarak gösterilemez. Gerekli olmadıkça 30'dan fazla kaynak gösterilmemelidir. Kaynak kontrolü önem taşımaktadır ve yazarlardan herhangi bir kaynağın tamamının temini istenebilir. Kaynaklar şu şekilde düzenlenmelidir:

Sürelî yayından makale: Tüm yazarların soyadı, isim baş harfleri, makalenin adı, derginin Indeks Medicus'a göre kısaltılmış adı veya tam başlığı, yıl, cilt sayısı ve ilk ve son sayfa numaraları (Örnek: *Ramirez N, Johnston CE, Browne RH. The prevalence of back pain in children who have idiopathic scoliosis. J Bone Joint Surg Am 1997;79(3):364–8.*).

Kitaptan bir bölüm: Tüm yazarların soyadı, isim baş harfleri, bölümün adı, editörlerin adı, kitabın adı, basım yeri, basımevi, yıl, bölüme ait ilk ve son sayfa numaraları (Örnek: *Milford L. Dislocations and ligamentous injuries. In: Crenshaw AH, editor. Campbell's operative orthopaedics. St. Louis: CV Mosby; 1987. p. 241-57.*).

Kitap: Tüm yazarların soyadı, isim baş harfleri, kitabın adı, baskısı, basım yeri, basımevi, yıl (Örnek: *Colson JH, Armour WJ. Sports injuries and their treatment. 2nd ed. London: S. Paul; 1986.*).

7. **Tablolar:** Yazıda geçiş sırasına göre numaralandırılmalı, her tablonun aynı sayfa üstünde bir başlığı olmalı; tablo içeriğinde derginin sayfa boyutu göz önüne alınmalıdır.

Resim ve şekiller: Orijinal olmalı, özenle çizilmeli veya yüksek çözünürlükte fotoğraflanmalıdır.

8. Yazılar elektronik posta ile totbid@totbid.org.tr adresine iletilmelidir.

İÇİNDEKİLER

Dernek Başkanından.....	v
Editörden	vi
Davetli Sayı Editöründen.....	viii
DERLEME / REVIEW	
TOTBİD Sağlık Hukuku Kurulu.....	1
<i>TSOT Health Legislation Board</i> Ünal Kuzgun	
Hukuka giriş – temel kavramlar.....	3
<i>Introduction to law: notions</i> İlhan Açıkgöz	
Ortopedi ve Travmatolojide hastaya yaklaşım ve iletişim	15
<i>Approach to the patient, and communication in Orthopedics and Traumatology</i> Nezih Varol	
Tıbbi müdahalelerin hukuka uygunluk şartları	19
<i>The compliance of the medical interventions with law</i> İsmail Atak	
Tıbbi uygulama hataları açısından Ortopedi ve Travmatoloji kliniklerindeki tıbbi kayıtların değerlendirilmesi	27
<i>Evaluation of medical records in the orthopaedics and traumatology clinics for medical malpractice</i> Mehmet Mesut Sönmez	
Ortopedi ve Travmatolojide bilgilendirilmiş rıza.....	32
<i>Informed consent in Orthopedics and Traumatology</i> Nezih Varol	
Ortopedi ve Travmatoloji uygulamaları açısından aydınlatılmış onam	38
<i>Informed consent in Orthopedics and Traumatology</i> Emine Aşşen Oktay (Dinç)	
Ortopedi ve Travmatolojide komplikasyon yönetimi	51
<i>Complications management in orthopedics and traumatology</i> Hakan Kınık	
Ortopedi ve Travmatolojide malpraktis	55
<i>Malpractice in orthopaedics and traumatology</i> İbrahim Tuncay, Vahdet Uçan	
Zorunlu mesleki sorumluluk sigortası.....	62
<i>Compulsory professional liability insurance</i> İbrahim Erdem Esenkaya	
Ortopedi ve Travmatoloji uzmanlık alanına giren tıbbi uygulama hatalarına (malpraktis) ilişkin Adli Tıp deneyimlerimiz.....	70
<i>Forensic Medicine experiences related to malpractice in Orthopedics and Traumatology</i> Mehmet Akif Kaygusuz, Sevda Uzun Dırvar	
Ortopedi ve Travmatolojide bilirkişilik.....	76
<i>Legal expertise in orthopedics and traumatology</i> Mücahit Görgeç	
Ortopedi ve Travmatolojide ön inceleme ve muhakkik (ön inceleme) değerlendirilmesi.....	84
<i>Preliminary review and preliminary reviewer assessment in orthopedics and traumatology</i> İrfan Esenkaya	
Yargıya yansıyan Ortopedi ve Travmatoloji vakaları.....	92
<i>Orthopaedics and traumatology cases subject to jurisdiction</i> Serdar Şirazi	
Bilgi ile enformasyon arasındaki fark: Ortopedi ve Travmatolojide sosyal medya kullanımı	122
<i>Knowledge vs. information: use of social media in Orthopedics and Traumatology</i> Mehmet Ali Şehirlioğlu	
Ortopedi ve Travmatolojide pazarlama: dün, bugün, yarın	127
<i>Marketing in orthopaedics and traumatology: yesterday, today, tomorrow</i> Hakan Önmuş, Eren Dursun	
Ortopedi ve Travmatoloji dalında iç rekabet.....	131
<i>Competition in orthopedics and traumatology</i> Halit Pınar	
Ortopedi ve Travmatoloji dalının diğer tıp dalları ile rekabeti.....	135
<i>Competition of orthopedics and traumatology with other medical branches</i> Sait Ada	
Ortopedi ve Travmatolojide tıbbi malzeme yönetimi için yasal prosedürler ve kalite sorunu	139
<i>Legal procedures and quality problems for implant management in orthopedics and traumatology</i> Murat Altay, Mustafa Caner Okkaoğlu	
Ceza infaz kurumlarında sağlık hizmetlerinin verilmesi.....	146
<i>Providing health care services in penitentiaries</i> Mehmet Ali Tokgöz, Hilal Tokgöz, Yunus Emre Çakır	
Toplantı ve Kongreler.....	a
TOTBİD Dergisi, 2019 Yılı 18. Cilt, DİZİN.....	D1

DERNEK BAŞKANINDAN...

Değerli Meslektaşlarım,

Etik kavramı her türlü eğitimin olmazsa olmaz bileşenlerinden birisidir. Kavramın farkındalığını arttırmak için belirlediğim somut önerilerimi sizlerle paylaşmak isterim:

- 1- Uzmanlık eğitimi verilen kliniklerin eğitim programlarında etik konusundaki seminerlere de yer verilmelidir.
- 2- Klinikte eğitici pozisyonundaki kişilerin uzmanlık öğrencileri için rol model olduklarının farkında olmaları gerekir. Beş yıl boyunca eğitimcilerin verebilecekleri en iyi eğitim kendi tavır, duruş ve söylemleridir.
- 3- TOTBİD ve diğer tüm branş dernekleri ulusal kongrelerinde eğitici ve farkındalığı artırıcı seminerlere ve oturumlara yer vermelidir.
- 4- Yerel toplantı, kurs ve sempozyumlarda da konu seminer ve oturumlarla vurgulanmalıdır.
- 5- Tüm bu toplantılarda etik dışı uygulamaların yer aldığı olgu sunumlarını içeren oturumların düzenlenmesi yararlı olur. Oturumlara “Zor Olgular” veya “Tartışmalı Olgular” gibi adlar verilebilir.
- 6- Ortopedi alanında yayımlanmakta olan kitaplarda ve dergilerde etik ile ilgili bölümlerin yer alması sağlanabilir.
- 7- Aydınlatıcı ve önemli görülen bazı yazılar grup ile elektronik ortamda paylaşılabilir.

Ellinci kuruluş yıldönümümüzün bu ilk sayısında, “Sağlık Hukuku” gibi önemli bir konuyu planlayan ve gerçekleştiren konuk editör Sayın Prof. Dr. Ünal Kuzgun’u ve editörümüz Sayın Prof. Dr. İrfan Esenkaya’yı kutlar, kendilerine ve tüm yazarlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Dr. Halit Pınar
TOTBİD Yönetim Kurulu Başkanı

EDİTÖRDEN...

Sayın Meslektaşlarım,
TOTBİD Dergisi'nin Değerli Okurları,

Günümüzde tıp alanındaki çeşitliliğe ve gelişmelere paralel olarak karşılaşılan hukuksal sorunların boyutları ve bunlara çözüm arama yöntemleri de farklılık göstermektedir. Zaman içerisinde Sağlık Hukuku ve Tıp Hukuku gibi farklı hukuk alanları oluşmuştur. Yabancı olduğumuz hukuk sisteminde biz hekimlere ters gelse de, hekimin tıbbi müdahalesinin (girişim ve yaklaşımının) yaralama olduğu konusunda görüş birliği vardır. Ancak, bir başkasının vücut bütünlüğüne müdahalede bulunan hekimin yaptığı tıbbi müdahale nedeniyle ceza almama, yani yapılan girişimleri hukuka uygun kılan bazı nedenler vardır. Bu nedenleri beş ana başlık altında özetleyebiliriz; (1) Müdahalede bulunanın hekim olması, (2) Endikasyon dahilinde müdahalede bulunulması, (3) Usulüne uygun aydınlatılmış onam belgesinin (bilgilendirilme ve rızanın) alınması, (4) Hekimin tıp biliminin güncel gereklerine uygun, özen ve özveri göstererek müdahalede bulunması ve (5) Komplikasyon sürecinin yönetimidir.

Sağlık hizmetleri geçmişte “doktor merkezli” olarak verilirken günümüzde “hasta merkezli” olarak uygulanmaktadır. Sağlık kuruluşlarına ve hekime ulaşmanın geçmişe göre daha kolay olduğu günümüzde, hastalar sağlık hizmetlerini alırken haklarını veya hakları olarak akıllarından geçeneri daha arar olmuşlardır. Sonuç olarak karşılaştıkları olumlu / olumsuz, gerekli / gereksiz pek çok durum karşısında hekimleri şikayet etmeye başlamışlardır. Hasta mağduriyetini giderme adına hekimi yıpratıcı dava süreçleri açılır olmuştur. Komplikasyon ile malpraktisin (tıbbi uygulama hatasının) sınırlarını çizirken bazen yetersiz kalınmış, bu duruma hastaların şikayetçi ve memnun edilemez tavırları da eklenince mesleği uygularken bir davanın elemanı olmamak için komplikasyon oranı yüksek tedavi uygulamalarından ve riskli hastalardan kaçınılır olmuştur (defansif tıp uygulaması).

Hasta ile hekim arasındaki sözleşme, vekalet veya eser sözleşmesi şeklinde olup davalar Asli Hukuk Mahkemeleri yerine Tüketici Mahkemelerinde görülmektedir. Sağlık Hukuku veya Tıp Hukuku ile ilgili özel bir Kanun olmayıp ilgili davalarda Türk Ceza Kanunu, Türk Borçlar Kanunu ve Türk Medeni Kanunu'nun ilgili maddelerinden yararlanılmaktadır. Mevcut durumda zaten iş yükleri fazla olan Tüketici Mahkemeleri de konuya aşına olmadıkları için uzun süren davalar yıpratıcı olabilmektedir.

Yıllarca özveriyle çalıştıktan sonra yıpratıcı bir dava sürecine girmemek için, öncelikle bizlerin meslek etiği-ne ve mesleğimizin gereklerine uyarak görevimizi yerine getirmemiz gerekmektedir. Hastaların, hastalıkları ve sonuçlarıyla ilgili olarak bilgilendirilmelerini takiben anlaşılır ifadeler kullanılarak alınacak imzalı rıza belgesine (aydınlatılmış onam) ilaveten hasta kayıtlarını düzgün tutmamız ve gelişen komplikasyonları yönetmemiz, mesleğimizi uygulamamız esnasında karşılaşılabileceğimiz hukuksal problemler karşısında yapacağımız savunmalarda bizi haklı çıkartacaktır.

Hukuk bilgimiz olmadığı için biz hekimlerin zaman zaman karamsarlığa sürüklendiği bir gerçektir. Aslında hukukun koruyucu özelliğinden yararlanarak, hekimlik mesleğimize tanınan hak ve yetki alanlarımızı da bilmemiz gerekmektedir. Konuyla ilgili hukuk derslerinin tıp fakültelerinin eğitim müfredatlarına konması hukuku tanıma açısından yararlı olabilir. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 4. Maddesi “Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.” şeklindedir. Bu nedenle, mesleğimizle ilgili haklarımızı bilmek yanında, mesleğimizin gereklerini de bilmemiz bizlerin faydasına olacaktır. Mesleğimizle ilgili Kanun, Tüzük ve Yönetmelik'leri okumak ve öğrenmek, çalışma alanımızı belirleme açısından yararımıza olacaktır. Genç ve enerjik meslektaşlarımızın tezli ya da tezsiz Sağlık Hukuku ya da Tıp Hukuku alanlarında açılmış yüksek lisans programları ile Birlikçi kurslarına katılmaları, alanda temsil edilmemiz açısından önemlidir.

2020 yılı TOTBİD'in kuruluşunun 50. yılı olup Ortopedi ve Travmatoloji ailesinin birer üyesi olarak, bu mutlu yılıımızda, meslektaşlarımızın adli olaylardan uzak bir yıl geçirmesi bizlerin en büyük arzusudur. Mesleki başarı ve becerilerimiz yanında haklarımızı bilmek ve görevlerimizi tekrardan gözden geçirmek için, TOTBİD Dergisi'nin 2020-01. sayısı "Sağlık Hukuku" konusuna ayrıldı. Konuyla ilgili Kanun, Yönetmelik, Tüzük ve Sözleşme maddeleri üzerinde durularak biz hekimlerin dikkat etmesi gereken kural ve uygulamalardan hareket edilerek, açılan örnek davalardan örnekler verildi.

Bu sayının hazırlanmasındaki katkılarından dolayı, TOTBİD Sağlık Hukuku Kurulu başkanı olan davetli editörümüz sayın Prof. Dr. Ünal Kuzgun'a, Sağlık Hukuku Kurulu üyelerine, bilgi, birikim ve deneyimlerini bizlerle paylaşan ve konularının uzmanı olan değerli yazarlara çalışma ekibim adına teşekkür ederim.

Bu vesile ile Yeni Yılıınızı kutlar, 2020'nin sizlere ve ailelerinize sağlık, huzur, mutluluk ve başarı dolu günler getirmesini dilerim.

En içten saygılarımla.

Prof. Dr. İrfan Esenkaya
TOTBİD Dergisi Editörü

DAVETLİ SAYI EDITÖRÜNDEN...

Sevgili meslektaşlarımız,

Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği (TOTBİD) nin yayın organı olan TOTBİD dergimizin 2019 yılı ikinci yarısından itibaren editörlük görevini üstlenen değerli meslektaşım Prof. Dr. İrfan Esenkaya'nın derginin 2020'deki ilk sayısının Sağlık Hukuku konusuna ayrılması kararını alması ve bu amaçla TOTBİD sağlık hukukunu göreve çağırması ile derginin bu sayısının çalışmaları başlamış oldu. Konu seçimi Tıp Hukuku/Sağlık Hukuku konuları ile ilgilenen meslektaşlar açısından önemli olup Ortopedi ailemizin mensuplarını özellikle karşılaşılabilecekleri idari ve hukuksal konular yönünden bilgilenmelerini sağlayabilecek değerdedir. D. Ünal Kuzgun, Dr. Mücahit Görgeç, Dr. Nezih Varol ve Av. E. Ahşen Oktay (Dinç)'ten oluşan Sağlık Hukuku kurulumuzda ilkin konu başlıkları belirlenmiş ve kurul üyelerimiz yazacakları konuları belirlemiş ve kalan 16 konunun yazımı için öncelikle Türk Orthopod'da duyuru yapılarak sağlık hukuku alanında çalışmaları ve yazıları olabilecek meslektaşlarımız belirlenmeye çalışılmıştır. Bu hususta yapılan tüm müracaatlar değerlendirilmiş ayrıca Adli Tıp, Tıp Hukuku, Sağlık Hukuku konusunda çalışmalarının olduğu bilinen meslektaşlarımızla da temas kurularak dergimizin bu sayısında yer alan yazıları yazmaları sağlanmıştır.

Her gün en az 50-60 poliklinik vakası ile ilgilenen, en az 3-4 ameliyat yapan meslektaşlarımızın bu uygulamalarında birtakım komplikasyonlarla karşılaşmaları olasıdır. Bu gibi durumlara karşı öncelikle tıbbi açıdan hazırlıklı olmak gereklidir. Bununla birlikte olayın bir tıbbi hataya dönmemesi için gayret sarf etmek, yaptıklarımızı kayıt altına almak, hasta ve hasta sahipleri ile etkili bir iletişim kurmak idari ve hukuksal sorunlarla karşılaşmamızı önleyebilecektir. Bu açıdan, derginin bu sayısında yer alan çeşitli konularda meslektaşlarımıza ışık tutulmaya çalışılmıştır. Meslektaşlarımızın mesleki bilgiler kadar bu bilgilere de her zaman için ihtiyaçları olabileceği inancındayız.

Bu düşüncelerle, derginin bu sayısının hukuksal konulara ayrılmasını sağlayan sayın Dr. İrfan Esenkaya'ya, dergide yazıları yer alan tüm yazarlara ve redaksiyon ve basım konusunda büyük titizlik gösterdiklerini gözlemlediğimiz teknik kurul üyelerine teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Ünal Kuzgun
Davetli Editör